

Preek over Markus 1:40-45

- Schildwolde, 24 januari 2016
- Kees van Dusseldorp
- [de missie van Jezus – deel 2]

Liturgie:

Thema: aangeraakt door Jezus

votum en zegengroet

Ps.87:1,4,5 [Wiekslag 1-8]

wetslezing

Ld.168:1,5,6

gebed

lezen: Mark.1:39-45; 2:13-17

Lev.13:1-3; 45-46; 14:1-9

Ps.38:1,2,5,6,11

preek: Mark.1:41

Ps.51:4,5

gebed

collecte

Gz.68

zegen

Geliefde gemeente van Jezus Christus.

** een melaatse kwam tot Hem **

Ik ben ziek. Ik zie er niet uit. Overal op mijn lichaam zijn zweren. De afschuwelijke uitslag breidt zich steeds verder uit. Mijn huid is aangetast. Wit van de zweren. Rood van de korsten. Van top tot teen. Ik ben vies van mezelf. Ik ben er zo moe van. Ik heb de Plaaag, met een hoofdletter. Die vreselijke ziekte. Huidvraat. Ik ben melaats.

Hoe de medische prognose voor mij is? Niemand kan mij genezen. Ja, er zijn verhalen van vroeger. Mirjam, die sneeuwwit van melaatsheid was, maar beter werd na de voorbede van Mozes. Naäman, die wanhopig was, maar genezen werd op het woord van de profeet Elisa. Maar je hoort het wel: dat zijn geen medische successen. Het zijn goddelijke wonderen. Zolang dat niet gebeurt, gaat het onomkeerbaar verder. Gemiddeld negen jaar geven ze een melaatse. Jaren zonder uitzicht. Waarbij het alleen maar erger wordt. Ik loop al kreupel. Maar het zal doorgaan. Tot alle lichaamsfuncties uitgevallen zijn. De artsen staan machteloos. Ik ben melaats.

Weet je wat ik het allerergste vind? Ik ben onrein. Onrein verklaard door de priester. Ik heb de ziekte, die God soms gebruikt als een straf. Iedereen kent de voorbeelden: Gehazi, de knecht van Elisa die op eigen winst uit was. Koning Uzzia, die tegen de regels zomaar de heilige tempel binnenging. Daarom stinkt melaatsheid naar Gods toorn. Een vervloekte ziekte. Ik weet wel: mijn situatie is anders. Het is niet Gods straf tegen mij persoonlijk. Maar toch: Met deze ziekte sta ik er buiten. Dat vind ik het ergste. Ik ben onrein. Ik mag niet in Jeruzalem komen. Het tempelplein zal ik nooit meer betreden. Ik leef in de eenzame gebieden. God heeft het zelf geboden: 'Stuur alle melaatsen en andere onreinen buiten het kamp. Dan blijft het kamp rein. Want daar woon Ik in jullie midden.' Waar God woont, daar moet het zuiver zijn en schoon. Daarom ben ik buitengesloten. Dat vind ik moeilijk. Als ik zie dat er gezonde mensen in mijn buurt komen, moet ik ze waarschuwen: 'onrein, onrein'. Ik mag geen initiatief nemen om ze op te zoeken. Ik moet afstand bewaren tot God en mensen. Ik sta erbuiten. Een levende dode. Ik ben melaats.

Zou ik het wagen? Zou ik het durven? Ik heb van hem gehoord. Jezus, de man met goddelijk gezag. Hij spreekt van Gods genade. Hij is Heer over ziekten en boze geesten. Hij is in de buurt. Zou Hij mij niet kunnen helpen? Zou Hij geen wonder aan mij willen verrichten? Net als vroeger. Ja, ik waag het erop. Ik ga naar Hem toe en houd me voor één keer niet aan de regels. Voor één keer houd ik geen afstand, maar zoek ik Hem op.

** zondaars smeken om reiniging **

'Heer, help mij.' Ja, dat begrijpen we wel. Als je vast zit, geen toekomst meer ziet of geen moed meer hebt. Als je tegenslag krijgt, een slecht bericht of een ongeluk meemaakt, Er zijn van die momenten. En dan is het een schreeuw. Een gedachtenflits. 'Heer, help mij!' Je zoekt de Heer. Nood leert bidden, zeggen we.

Maar luister eens! Deze melaatse vraagt om iets anders. 'Als u wilt, kunt U mij rein maken.' Hij vraagt niet in de eerste plaats om genezing. Hij vraagt om reiniging. Zijn onreinheid zit hem het meest dwars. Hij wil onder Gods vloek uit. Hij wil van de daken kunnen roepen: 'rein, rein'. Hij wil weer opgaan naar de tempel, zoals eens. Weer meedoen in de

aanbidding van God. Reiniging heeft alles te maken met de dienst aan de Heer. Deze man wil rein verklaard worden. Schoon voor God. Dat mogen alleen de priesters doen. Als ze geconstateerd hebben dat iemand genezen is. Maar de kern ligt niet bij genezing. Maar bij reinheid voor God. Verlossing van de vloek. Vrede met de Heer. Je vraagt niet om reiniging als je ziek bent, maar als je je onreinheid tegenover God kent. Je zonden. Je tekorten. Je gebrek aan vertrouwen. Je foute gedachten. De zwakke kanten van je karakter. Je schuld. De melaatse erkent Jezus niet alleen als drager van Gods kracht, maar ook als drager van Gods genade. Jezus die vertelde van Gods Koninkrijk. Daar wil ik bij zijn! 'Heer, alstublieft, maak mij rein!'

Je hoeft geen huidvraat te hebben, om de Heer te vragen of Hij je schoon wil maken. Je moet wel een verlangen hebben naar Gods Koninkrijk. En een besef van je onzuiverheid. Anders vraag je niet om reiniging. Dat deze melaatse niet vraagt om genezing, maar om reiniging, geeft ons te denken. Over wat je van Jezus kunt verwachten. Toegang tot het hemelrijk, is belangrijker dan gezondheid. Welkom bij God, is mooier dan welvaart. De melaatse reageert op het goede nieuws van het Koninkrijk dat Jezus brengt. En beseft de te meer zijn onreinheid. 'Jezus, maak mij acceptabel voor Gods Koninkrijk.'

Je hoeft geen huidvraat te hebben, om te beseffen dat je niet zonder meer het Koninkrijk kunt binnengaan. Eerst heb je daarvoor bij de Heer een radicale schoonmaakbeurt nodig. Je moet je gereinigd worden. Van je onreinheid en je onzuiverheid, van je fouten en je misstappen, van de vuile handen die je hebt gemaakt, de boze gevoelens in je hart en de smerige beelden in je hoofd. Van je tekort aan vertrouwen en je gebrek aan geloof. Laat je leiden door de uitnodiging van Jezus voor het Koninkrijk van God, voor het leven met God. En vraag Hem om de reiniging.

Juist als je pijn van gebrokenheid draagt. Als je lijdt onder eenzaamheid. Als je beperkingen aan den lijve ervaart. Als je schrikt van jezelf. Dan komen de woorden van Jezus over het Koninkrijk van God extra binnen. Het klinkt dan onbereikbaar ver weg. Maar het is zo dichtbij als Jezus is. Zoek dan de vrede met God, wat de nood ook is. Zoek vergeving bij de Heer, hoe groot je moeiten ook zijn. Zo werken beproevingen zuiverend. Nood leert niet bidden. Geloof leert bidden! Een melaatse die smeekt om zijn reiniging. Een mens in nood die verlangt naar het leven in de nabijheid van God. Een gelovige die gehoor geeft aan de woorden van Jezus. Die zich richt op de Verlosser.

** Jezus' hand toont zijn hart **

Ik kan niet schilderen. Ik heb het niet geleerd. En ik heb er weinig aanleg voor. Maar als ik zou kunnen schilderen, dan zou ik dit beeld willen vastleggen: 'Jezus kreeg medelijden, stak zijn hand uit en raakte hem aan'. En dan zou ik onder dat schilderij met hoofdletters zetten: DE AANRAKING. Want het is onvoorstelbaar wat hier gebeurt.

Een melaatse is een doodverklaarde. Jezus is de Levende. Een melaatse is onrein bij uitstek. Jezus is heilig als geen ander. De melaatse is de man van het kerkhof. Jezus is de man uit de hemel. Waar iedereen zich omdraait uit afschuw voor de ziekte en uit angst voor besmetting, daar steekt Hij zijn hand uit. Hij raakt de bedorven huid van de man aan. De discipelen zullen ervan gegriezeld hebben. Het was bovendien tegen alle regels in. Maar Jezus raakt Hem aan. En die hand van Jezus toont wat er in zijn hart leeft: ontferming en bewogenheid. Het is het gebaar van genade. De aanraking van Gods barmhartigheid.

tigheid. Lichamelijk contact. Een geladen moment. De kracht van Christus' liefde tegen de macht van het bederf. DE AANRAKING. Wat een intens gebaar.

Dit is Jezus. Ten voeten uit. Die met de Geest van God gezalfd is. Hij vertelt niet alleen over het Koninkrijk. Hij opent het ook voor mensen die bij hem schuilen. Daarom vertellen wij deze verhalen steeds weer aan elkaar. Het gaat niet alleen over een melaatse toen. Die gebeurtenis van toen laat ons zien wie Jezus is. Wat er in zijn hart leeft. Wat zijn missie is. Met zoveel liefde en genade Jezus hem aanraakte, met zoveel liefde en genade steekt Jezus zijn hand uit naar ieder die naar hem toekomt. Ieder die verlangt naar het Koninkrijk van God en graag schoongemaakt wil worden om dat rijk binnen te gaan.

Met diezelfde liefde raakt Jezus jou en mij aan, elke keer als het goede nieuws binnenkomt dat Jezus vertelt. Natuurlijk is de ontmoeting van Jezus met de melaatse een unieke gebeurtenis. Wij liggen daar niet ziek op de knieën om te smeken om onze reiniging. Maar er zijn lijnen die doorlopen. Het is onze Heiland, die hier laat zien wat nog steeds in zijn hart leeft. Zijn hand toont zijn hart. De aanraking komt voort uit zijn ontferming. Ontferming met een mens die zijn onreinheid beseft. Ontferming met een mens die verlangt naar het Koninkrijk. Ontferming met een mens die lijdt onder de gebrokenheid. Als je goed naar het plaatje kijkt. Hoe Jezus de melaatse aanraakt met zijn liefde en zijn genade. Dan weet je jezelf aangeraakt door diezelfde Jezus. Zijn hart gaat naar jou uit. Daarom laat Hij steeds weer dat goede nieuws horen.

** Jezus is de Heiland **

Verbaast het je niet, dat de melaatse ook werkelijk rein wordt? Had je het wel verwacht, dat onreine genezen wordt, dat de ongeneeslijk zieke weer gezond wordt? O, je kende het verhaal al? En je weet al wie Jezus eigenlijk was? Dat is mooi, maar ken je dan ook het bijbehorende risico? Het gevaar, dat je niet meer hoort wat Jezus echt zegt. Dat verbazingwekkende en onvoorstelbare woord. 'Ik wil het, word rein!'

'Ik wil het, word rein!' Dit is Jezus Christus. Dit is de Heiland, de heilmeester van Israel, de Verlosser van zijn volk. Hij heeft macht. Hij heeft gezag. 'Ik wil het, word rein!' Zo beveelt een koning. Jezus spreekt met bijzonder gezag. Vooral over de toegang tot Gods Koninkrijk. Dat thema komt in de eerste verhalen van Markus over Jezus steeds weer terug. Jezus geeft onderwijs met gezag. Over de toegang tot God. En de weg van vergeving. Die weg begint bij Jezus: Hij neemt onreinheid weg. Hij heeft Gods vloek op. Bij melaatsheid is medisch succes uitgesloten. Een priester kon bij genezing niet anders doen dan een wonder constateren en iemand daarop rein verklaren. Jezus begint aan de andere kant. Hij verklaart de melaatse rein, en als gevolg daarvan moet de dodelijke plaag van hem wijken.

We draaien vandaag opnieuw een stukje van de film van het leven van Jezus. Gewoon kijken en luisteren. Maar niet passief. We zijn betrokken en verbonden. Juist met wat Hij doet en hoe Hij dat doet. 'Ik wil het, word rein!' Dit is Jezus. De Heiland. Dit is nu een reden om te geloven. Om je aan Jezus te verbinden. En je leven van hem te verwachten. Hij kan het, hij deed het en hij doet het. Zou je niet steeds weer op de knieën gaan? In respect en in liefde voor hem? Hoe Hij mensen weer in verbinding brengt met God! Hoe Hij mensen rein verklaart en toegang geeft tot het Koninkrijk. Hoe op zijn woord ongeneeslijke ziekten moeten wijken, problemen worden opgelost, beschadigde verhoudingen

worden hersteld en zelfs de dood wordt overwonnen . Dat gebeurt vroeg of laat waar het Koninkrijk komt. Vroeg of laat. Er is geen garantie dat het vandaag of morgen gebeurt. Bij geloof in Jezus hoort ook geduld en verwachting, vertrouwen en bidden. Maar Hij is het! De Heiland. Het heil komt zeker.

En toch valt het ons vaak moeilijk. Om zo'n vertrouwen in Jezus Christus te hebben. Om je leven aan zijn genade over te geven. We vinden andere dingen vaak belangrijker. We missen het geduld om te wachten op zijn tijd. Maar Hij het! De Heiland. 'Ik wil het, word rein!' En 'meteen verdween zijn melaatsheid'. Dat is dan logisch. In het Koninkrijk zal ziekte en dood verdwenen zijn. Er zit muziek in. Het voorspel op de finale. Jezus is het. De Heiland. Voor heel je leven.

** op reiniging volgt opdracht tot gehoorzaamheid **

Een boek is slecht geschreven, als een lezer al ver voor de laatste bladzijde weet hoe het afloopt. Een schrijver moet niet te lang doorgaan. Maar je loopt als lezer toch een risico. Dat je toch te vroeg stopt en een deel van het verhaal mist. Je zou nu kunnen denken: 'Ziezo, de man is gereinigd, de melaatsheid is verdwenen, het wonder is gebeurd, het verhaal is af, we weten weer wie Jezus is. Amen.' Maar je bent te snel. Want na de reiniging volgt een opdracht. Die hoort er helemaal bij.

'Ga u aan de priester laten zien en breng het voorgeschreven offer'. Met die woorden stuurt Jezus de ex-melaatse weg. We lezen tot onze verbazing, dat dit zelfs met behoorlijke heftigheid gebeurt. Met de 'ernstige waarschuwing' om niemand iets te vertellen. Het lijkt wel of Jezus boos is. Dat blijft een raadsel in deze gebeurtenis. Wat maakt hem boos? Omdat deze melaatse de geboden heeft overtreden en zich onder de mensen heeft gewaagd? Of is Jezus boos op de duivel die zoveel ellende veroorzaakt? Of is de heftigheid bedoeld om een streep te zetten onder de opdracht? Dit is in elk geval duidelijk, dat Jezus de man een nadrukkelijke opdracht meegeeft. Hij mag nog niets van zijn genezing vertellen, voordat hij aan de voorschriften van de wet heeft voldaan.

Dat lijkt vreemd. Wat ligt nu meer voor de hand, dan dat deze man gaat dansen en zingen om God te loven? De deur naar Gods huis staat weer voor hem open. Hij is voor de poort van de dood weggehaald. Lofprijzing lijkt dan toch het enige antwoord? Nee, Jezus vraagt een ander antwoord. Hij vraagt het antwoord van gehoorzaamheid. Gehoorzamen staat boven praisen. Nu de melaatse rein is, nu moet hij aan de voorschriften voldoen. Jezus lapt de wet niet aan zijn laars. Hij stelt mensen in staat om de wet te volbrengen. Ook dat is het evangelie. Na de verlossing volgt de dankbaarheid. Maar die bestaat niet alleen in loven en zingen. Maar juist ook in het leven naar Gods wetten. Wij lopen altijd het risico, dat we te vroeg 'amen' zeggen. Ik heb vergeving? Ik ben een kind van God? Ik ben in Gods verbond opgenomen? Dan ben ik er. En dat is mis. Want vanaf dat moment ga je aan het werk. Voor Jezus Christus, die je inschakelt. Je leert God en mensen dienen. Vrijwillig en met vreugde. Na de reiniging volgt de opdracht tot gehoorzaamheid.

** Jezus betaalt de prijs **

Mensen, mensen, overal mensen. Jezus kan zich nergens vertonen, of de mensen stromen toe. De straatjes en steegjes raken verstopt. Uiteindelijk kan zo niemand Hem horen. Dat is het gevolg van het wonder aan de melaatse. Eén mens gereinigd. Eén mens

heeft het leven herkreten. Massa's mensen stromen toe. De reiniging van melaatsheid heeft de doorslag gegeven. Jezus wordt gedwongen buiten de stad te blijven. Op de eenzame plaatsen. Hij betaalt de prijs voor zijn genade.

Jezus betaalt de prijs. Is de man ongehoorzaam geweest aan het verbod van Jezus om niets te vertellen vóór hij bij de priester is geweest? Heeft hij te vroeg gejuicht? Je krijgt sterk de indruk. Zo vanzelfsprekend is het kennelijk niet, om ná de reiniging ook nog gehoorzaam te zijn. Zo automatisch gaat het niet, om ná je vergeving van zonden Gods wil te doen. Broeders en zusters, verwaarloos je dankbaarheid niet! De dankbaarheid in gebed en lofprijzing, maar ook in je daden en je levensstijl. Leven naar Gods wil. Hoe je met je vrienden omgaat, met je verkering, met je familie. Hoe je je werk doet, je geld besteedt en om de natuur denkt. Hoe je met je gevoelens en wensen omgaat, met je seksualiteit en met je emoties. Welke plek je in de gemeente zoekt, hoe je over ambtsdragers praat en je voor de kerk inzet. Dankbaarheid voor God genade blijkt in de praktijk. Naar de opdracht van de Heer. Dat gaat niet vanzelf. De ex-melaatse schijnt daarin tekort te schieten. Ook al zo'n merkwaardige wending in het verhaal. Maar hoe het ook is, zijn reiniging heeft gevolgen voor de Heer. Tegen zijn oorspronkelijke bedoeling om in de naburige plaatsen het evangelie te verkondigen, moet Hij nu buiten de steden blijven. Jezus betaalt de prijs.

Dan zijn de rollen omgedraaid. Een melaatse die in eenzame streken moet wonen, komt weer onder de mensen, zelfs in de stad van God. Maar Jezus komt zelfs de kleinste stad of dorp niet meer in en wordt gedwongen in de eenzame streken te blijven. De plaatsen zijn verwisseld. Alsof Hij onrein is. Dat geeft te denken. In die onvoorstelbare AANRAKING is meer gebeurd. De melaatse werd rein. Omdat Jezus de onreinheid overnam. Omdat Hij die vloek van de melaatsheid, die vloek van God op zich nam. Als een spons die een vieze vlek opzuigt, zo heeft Jezus door zijn aanraking de nood overgenomen. En als verlost mens toch ongehoorzaam zijn aan Jezus' opdracht, dan komt dat ook op het hoofd van de Heiland neer. Jezus betaalt de prijs. Aan vergeving en heiliging zit een prijs. Verlossing gaat niet vanzelf en gehoorzaamheid blijft maar beperkt. Genade van God voor u en mij. In verzoening en in vernieuwing. Jezus Christus heeft de prijs betaald.

** en zij kwamen tot Hem van alle kanten **

'... en zij kwamen tot Hem van alle kanten.' Mag ik je uitnodigen? Jullie allemaal? Om mee op te gaan naar Hem, de Heer Jezus? Dat is de roep die uit de gebeurtenissen opstijgt, de echo die blijft hangen. Hoeveel merkwaardige wendingen het verhaal van Jezus en de melaatse ook heeft, deze oproep komt op u en mij af. '... en zij kwamen tot Hem van alle kanten.'

Moet je bij Jezus zijn? Ja, absoluut. De reiniging van melaatse laat zien dat Jezus inderdaad het Koninkrijk van God voor je opent. Er is verzoening voor ieder die zich tot Jezus richt. Het gebaar van Jezus' aanraking laat zien hoe diep zijn onpeilbare liefde is voor ieder die het van hem verwacht. De genezing van de ongeneeslijke huidvraat is een belofte van het leven in Gods Koninkrijk. En de verdrijving van Jezus uit de steden toont ons de bereidheid van onze Heer om de schuld over te nemen en de prijs te betalen voor onze zonden en tekorten. Je moet bij Jezus zijn. Misschien heb je wel duizend vragen. Of God wel echt bestaat. Wat er van de kerk moet worden. Hoe het in de wereld toegaat. Of je geloof wel goed is. Die vragen zijn belangrijk. Maar alsjeblijft, lees, luister en kijk eerst

en steeds naar Jezus! Wat Hij gedaan en gezegd heeft, het is ons op een betrouwbare manier overgeleverd. En als je ziet wat Hij doet en op je laat inwerken wat het betekent, verbind je dan aan Hem. En laat je door Hem meenemen naar Gods Koninkrijk. Dan vallen sommige vragen weg. Andere krijgen een antwoord. En met nog weer andere vragen kun je het wel uithouden. Want je bent verbonden aan Jezus. En je laat je leiden door zijn Geest.

‘... en zij kwamen tot Hem van alle kanten.’ Doe maar mee. Nu ook jij dit verhaal over Jezus hebt gehoord. Voor het eerst of opnieuw.

Ga naar Jezus toe in je *gebed*. Met de moeite van je leven. Met je verlangen naar het Koninkrijk. Met je besef van onreinheid. ‘Indien u wilt Heer, maak mij schoon en breng mij bij de Vader’.

Ga naar Jezus toe met heel je *hart*. Een hart dat open staat voor de aanraking van de Heer. Het hart dat zich overgeeft aan de ontferming van de Heer. Een hart dat zich laat vullen door zijn liefde.

Ga naar Jezus toe met je *leven*. Klaar om God leiding te aanvaarden. Om je te laten veranderen naar het beeld van Christus. Bereid om God en mensen te dienen. En je roeping te volgen.

Jezus is het. De Heiland. Die Gods genade uitdeelt. Mensen herstelt. En weer op twee benen zet. Richt je op Hem. Steeds weer.

Amen.